

De slavernij in den voor ons zedelijk oordeel vreeselijksten vorm begint, wanneer men van Afrika negers naar Amerika gaat brengen en in dien vorm vertoont zij zich in al onze toenmalige West-Indische koloniën, ja heeft zich nergens gruwelijker geopenbaard dan juist in Suriname ¹⁾. Tegen het stelsel zelf had niemand bezwaar, Noach had tot Cham gezegd: „Vervloekt zij Kanaän, een slaaf der slaven zij hij zijnen broederen” ²⁾ en, daar van Cham de negers afstamden, was de zaak daarmee uit. Een overigens welmeenend man als onze Picardt betoogt, dat „bij aldien men gedurig met rottingen in hun lendenen woont en dezelve zonder genade bastonneert, men goede diensten van hen verwachten mag, zoodat hunlieder zaligheid bestaat in slavernije” ³⁾. En daarmee gingen nog tot in de helft der 19de eeuw de meesten accoord ⁴⁾. Het is aangenaam er te kunnen bijvoegen, dat men ten onzent ook het verzet met den tijd ziet groeien. Van het protest van 1688 heb ik gesproken. Ik mag er de namen bijvoegen van Hondius ⁵⁾, van (maar zijn naam ken ik niet) een schrijver in den Denker ⁶⁾, van den koopman Pieter van Winter ⁷⁾, van Dirk van Hogendorp ⁸⁾, van Mr. J. Heemskerk ⁹⁾, van den genoemden dr. van Hoëvell, wier stemmen in hun kring hebben doen hooren wat Harriet Beecher Stowe zou doen klinken over de gansche wereld.

Het was reeds daarvoor, 1833, dat Engeland de slavernij afschafte, Frankrijk volgde in 1848, de Amerikaansche burgeroorlog is van 1863, voor Nederl. Oost-Indië is de dag 1 Januari 1860, de West-Indische emancipatie onder het ministerie-Thorbecke, met G. H. Uhlenbeck als minister van Koloniën, die het ontwerp van

¹⁾ „... à Suriname... un traitement dont la barbarie surpasse celui auquel les esclaves sont assujettis aux Antilles, *Depêches* van Thulemeyer pag. 98. Desgelijks gouv. Bonham tijdens het Eng. bewind d.d. 14 Juli 1813 bij Wolbers, *Suriname* blz. 567 en Otto Tank *aldaar* blz. 811.

²⁾ *Genes.* 9, 25.

³⁾ Joh. Picardt, *Antiquiteiten*, 1660, blz. 9.

⁴⁾ O. Keye, *Beschrijvinge van . . . Guajana* cap. 24. Ph. Fermin, *Description générale . . . de Surinam*, 1769, I 112, 162. W. H. Lans, *Bijdrage t.d. kennis der kolonie Suriname*, 1842, blz. 23 vlg. 35, 164 vlg.

⁵⁾ Hondius, *Swart Register*, 1674, blz. 364.

⁶⁾ *De Denker*, 1764, II 233—248. Meteen eene wederlegging van Montesquieu, *Esprit des lois*, XV 2—5.

⁷⁾ In het vóórbericht van zijn *Monzongo of de Koninklijke slaaf*, 1774. Vergel. G. Kalf, *Ned. Letterk* V 563.

⁸⁾ In zijn tooneelstuk *Kraspoekol of de slavernij*, 1800. Vergel. Differee, *Gedenkboek* 1913, blz. 231. Een luim der historie heeft gewild, dat een nutslezing van A. Barrau ter verdediging der slavernij, 1790, werd geplaatst in de *Bijdragen tot het menschelijk geluk* III 341, het is waar in IV 49 weersproken.

⁹⁾ *Amst. Courant* 13 Jan. 1859. Vergl. M. van Lennep, *Leven van J. van Lennep*, II 144.